

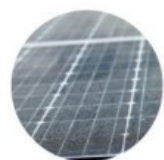
STRÅLANDE TIDER PÅ TAKET

VÅRSOLEN VÄRMER GOTT. OCH ALLDELES EXTRA GOTT VÄRMER DEN PÅ SEMINARIEGATAN 2 I HÄRNÖSAND. HÄR, HOS PIONJÄRERNA I BOSTADSRÄTTSFÖRENINGEN LEKTORN, BÖRJAR DE NYA SOLPANELERNA PÅ TAKET NU GE AVKASTNING PÅ ALLVAR.

TEXT JAKOB TJERNSTRÖM FOTO PAWEŁ MARONSKI

Bostadsrättsföreningen Lektorn på Seminariegatan har installerat 181 kvadratmeter solceller på taket.

Så här fungerar solceller

Solceller omvandlar ljuset direkt till elenergi med hjälp av så kallat halvledarmaterial. När solljuset träffar cellens framsida skapas en elektrisk spänning mellan cellens fram- och baksida. Kopplar man en ledning mellan fram- och baksidan får man ut en ström. Processen pågår så länge solcellen är belyst men slutar när ljuset försvinner. Solceller kan kompletteras med batterier för att man ska kunna använda sina elapparater och lampor när man behöver dem.

Källa: ENERGIOMVINDIGHETEN

DET ÄR EN SMÅKYLIG APRIL-DAG i Härnösand, men det räcker med att vinden avtar lite för att man ska känna att solen som tittar fram faktiskt värmer på kinderna. Och tvivlar man på känslan så kan man enkelt dubbelkolla med solcellerna på bostadsrättsföreningen Lektorns tak. De säger att det är vår – och att föreningen nu börjar tillverka egen el.

Per Sander, Eva Jorendal och Monica Friman från föreningen står på gården och myser.

– Ja, nu börjar det hända saker, säger föreningens vice värd Per Sander och tar fram surfplattan.

Via en app går det att hålla enkelt hålla koll på hur mycket el de 111 solcellsmodulerna levererar i varje ögonblick. Här finns all möjlig statistik, men roligast just nu är kurvan för dagen. Det är en ordentlig puckel i diagrammet och effekten ligger strax över 15 kilowatt.

– Vi driftsatte väl i skarven oktober-november och under vintern är ju solen svag, men nu ger solen klart mer och det är väldigt spännande att se hur det utvecklas. Jag är nog inne på plattan och tittar minst en gång om dagen, säger Per och ler.

Eva Jorendal, som är initiativtagare till hela solcellssatsningen, kilar hellre ner i källaren. Där sitter växelströmsriktaren, en metallåda i storlek inte större än en fjärrvärmecentral, och här går det också att följa elen som tickar in.

Det är inte bara Per och Eva och de andra boende som är nyfikna på vad anläggningen kan ge. Det här är nämligen den första solcellssatsningen av en bostadsrättsförening i hela Ådalen och det väcker ju en viss uppmärksamhet.

FÖRST? JO, FAKTISKT. Fram till senhösten 2016 hade inte en enda bostadsrättsförening i Härnösand, Kramfors eller Sollefteå vågat, velat eller orkat ta steget.

Men det är ju inte alldeles lätt att komma överens i en bostadsrättsförening alla gånger. Ju större förening och ju större investering, desto längre blir diskussionerna som regel. Så hur gick det när de boende i Lektorns 24 lägenheter skulle ta ställning till en solcellssatsning som ingen annan bostadsrättsförening i Ådalen provat?

LEKTORNIS TIPS

1. Finns bra sol-lägen mot söder?

Öster och väster går också men inte lika bra.

2. Dimensionera anläggningen

utifrån ditt elbehov, regelverket och tillgänglig etableringsyta. Generellt gäller att bäst ekonomi är att inte bygga större produktionskapacitet än ditt egna elbehov.

3. Sök bidrag från länsstyrelsen.

4. Kolla med kommunen

om bygglov behövs.

5. Kontrollera om taket behöver åtgärdas innan montering

– håller det för belastningen?

6. Ta in offerter från leverantörer och be om referenser.

7. Skriv kontrakt med leverantör.

Per, Monica och Eva tittar på varandra.

– Väldigt bra faktiskt, säger Per Sander. Det är klart att vi har diskuterat men det har inte varit några konflikter och inte just några frågetecken heller. Det som diskuterades mest var storleken på anläggningen.

De är överens om att intresset för miljö- och energifrågor är stort i föreningen och att det har underlättat. Jo, det pratades pengar och alla var inte övertygade från början, men det fanns inget motstånd mot att satsa på en alternativ energikälla.

Den första diskussionen om solceller tog en av de boende, Linnéa Linderson, upp för omkring tio år sedan. Det blev inget av då eftersom solceller var klart dyrare på den tiden, men det såddes förmodligen ett frö hos många i föreningen redan då.

Projektet "Energiklok bostadsrättsförening" som Energikontoret Västerorrland startade 2014 blev en vitamininjektion.

– Det var några föreningar som var med och då kom det en person från de föreningarna. Från Lektorn var vi tre – det tycker jag säger en del om intresset som fanns redan då, säger Eva Jorendal.

– Verkligen, instämmer Monica Friman, som var en av de tre deltagarna. Vi diskuterade många olika åtgärder för att spara energi och då kom solcellerna in i bilden. Den idén tog vi med oss tillbaka till styrelsen och föreningen.

I juni 2014 lade Eva Jorendal fram sin motion.

